

Interreg
Polska-Słowacja

UNA EUROPEJSKA

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

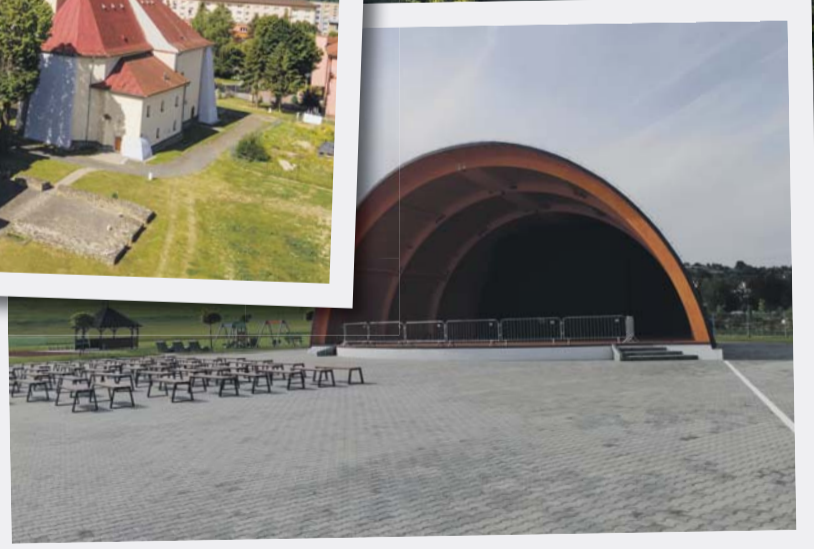
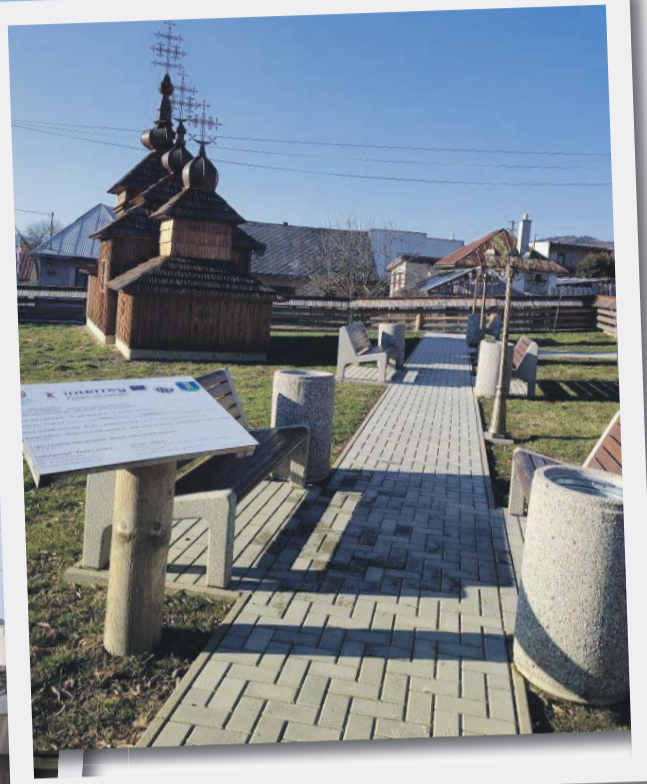

Interreg
Poľsko-Slovensko

EUROPSKA ÚNIA

Európsky fond regionálneho rozvoja

Projekt nr PLSK.01.01.00-12-0157/17 pn.: „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Niżna Polianka – Wzmocnienie transgranicznej współpracy w sferze dziedzictwa kulturowo – przyrodniczego” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020

Projekt partnerski

Gmina Bobowa uzyskała dofinansowanie na realizację projektu partnerskiego pn.: „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Niżna Polianka – Wzmocnienie transgranicznej współpracy w sferze dziedzictwa kulturowo – przyrodniczego”.

Partnerami projektu są:

- Gmina Bobowa – Partner Wiodący – www.bobowa.pl
- Gmina Sękowa – Partner Projektu – www.sekowa.pl
- Miasto Stropkov – Partner Projektu – www.stropkov.sk
- Niżna Polianka – Partner Projektu – www.niznapolianka.sk

W ramach realizacji projektu zostały wykonane zadania przedstawione na kolejnych stronach.

Partnerský projekt

Gmina Bobowa získala finančný príspevok na realizáciu partnerského projektu pod názvom: „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Nižná Polianka – Posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva pohraničia”.

Partnermi projektu sú:

- Gmina Bobowa – Hlavný partner – www.bobowa.pl
- Gmina Sękowa – Partner projektu – www.sekowa.pl
- Mesto Stropkov – Partner projektu – www.stropkov.sk
- Nižná Polianka – Partner projektu – www.niznapolianka.sk

V rámci projektu boli zrealizované úlohy predstavené na nasledujúcich stranách.

Efekty projektu

Głównym celem projektu jest zapewnienie odpowiedniej ochrony, wzmocnienie i rozwój głównego potencjału obszaru pogranicza, jakie stanowi dziedzictwo naturalne i kulturowe oraz wzmocnienie transgranicznej współpracy partnerskiej Bobowej, Niżnej Polianki, Sękowej i Stropkova w sferze wspólnej ochrony, rozwoju i promocji dziedzictwa kulturowo – przyrodniczego. Realizacja projektu przyczyni się do podniesienia poziomu efektywnego i zintegrowanego wykorzystania tych zasobów, co służyć będzie zwiększeniu atrakcyjności turystycznej regionu w zakresie usług czasu wolnego.

Celem szczegółowym jest efektywniejsze wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego przez odwiedzających i mieszkańców.

Rezultaty projektu:

- poprawa jakości infrastruktury obiektów turystycznych (rewitalizacja parków tematycznych w Niżnej Poliance, Siarach (gm. Sękowa) i Stropkovie) w ramach szlaku turystyczno-kulturowego parków tematycznych,
- rozbudowa i oznakowanie turystycznych tras rowerowych turystyki kulturowo-przyrodniczej, rekreacyjnej i edukacyjnej,
- powstanie wspólnej strony internetowej, wydanie publikacji tematycznych, oznakowania w parkach kierujące do atrakcji turystycznych partnerów,
- wzrost zainteresowania ofertą turystyczną obszaru pogranicza przez turystów i odwiedzających,
- poprawa sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców poprzez stworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego – usług i handlu związanych z lokalną tradycją i historią regionów oraz efektywniejsze wykorzystanie zasobów pogranicza – dziedzictwa kulturowego i naturalnego,

- wzrost integracji społeczności lokalnej i międzynarodowej.

Projekt nr PLSK.01.01.00-12-0157/17 pn.: „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Niżna Polianka – Wzmocnienie transgranicznej współpracy w sferze dziedzictwa kulturowo – przyrodniczego” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020.

Projekt realizowany w okresie od 01.05.2021 r. do 31.10.2023 r.

Całkowita wartość projektu wynosi 2 093 519,34 euro, z czego dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego stanowi 85% kosztów kwalifikowalnych.

Efekty projektu

Hlavným cieľom projektu je zabezpečiť primeranú ochranu, posilnenie a rozvoj základného potenciálu pohraničného regiónu, ktorý predstavuje prírodné a kultúrne dedičstvo a posilnenie cezhraničnej partnerskej spolupráce Bobovej, Nižnej Polianky, Sękovej a Stropkova v oblasti spoločnej ochrany, rozvoja a propagácie kultúrneho a prírodného dedičstva. Realizácia projektu prispeje k efektívnejšiemu a integrovanejšiemu využívaniu týchto zdrojov, vďaka čomu sa zvýši turistická atraktivita regiónu v oblasti voľnočasových služieb.

Špecifickým cieľom je efektívne využívanie zdrojov kultúrneho a prírodného

dedičstva návštevníkmi, ako aj obyvateľmi regiónu.

Výsledky projektu:

- zlepšenie kvality infraštruktúry turistických objektov (revitalizácia turistických parkoch v Nižnej Poliance, Siarach (gm. Sękowa) a Stropkove) ako súčasť turistickej a kultúrnej trasy tematických parkov,
- rozšírenie a označenie turistických cyklotrás – kultúrnych, prírodných, rekreačných aj vzdelávacích,
- vznik spoločnej internetovej stránky, vydanie tematických publikácií, značenie v parkoch smerujúce k turistickým atrakciám partnerov,
- zvýšený záujem turistov a návštevníkov o turistickú ponuku pohraničného regiónu,
- zlepšenie sociálno-ekonomickej situácie obyvateľov vytváraním podmienok pre trvalo udržateľný hospodársky rozvoj – služby a obchod súvisiaci s miestnou tradíciou a históriou regiónov a efektívnejšie využívanie zdrojov pohraničia – kultúrneho a prírodného dedičstva,
- lepšia integrácia miestnej a medzinárodnej spoločnosti

Projekt č. PLSK.01.01.00-12-0157/17 s názvom.: „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Nižná Polianka – Posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva” spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014-2020

Projekt realizovaný v období od 01.05.2021 do 31.10.2023.

Celková hodnota projektu predstavuje 2 093 519,34 euro, z čoho financovanie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja predstavuje 85% oprávnených nákladov.

Budowa amfiteatru w Bobowej

Zadanie zostało realizowane w ramach projektu partnerskiego pn.: „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Niżna Polianka – Wzmocnienie transgranicznej współpracy w sferze dziedzictwa kulturowo – przyrodniczego” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg Polska – Słowacja.

Całkowita wartość zadania wyniosła 1 789 128,05 zł.

Dofinansowanie w wysokości 204 293,73 euro tj. około 978 567,00 zł

Zadanie realizowane w okresie od 29.03.2022 r. do 30.11.2022 r. Odbiór końcowy odbył się 14.12.2022 r.

Výstavba amfiteátru v Bobovej

Úloha bola realizovaná v rámci partnerského projektu pod názvom: „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Nižná Polianka – Posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva” spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu Interreg Poľsko – Slovensko.

Celková hodnota úlohy predstavuje 1 789 128,05 PLN.

Finančný príspevok vo výške 204 293,73 euro, to je cca 978 567,00 PLN

Úloha bola realizovaná v období od 29.03.2022 do 30.11.2022. Odovzdanie stavby sa uskutočnilo dňa 23.12.2022.

Interreg
Polska-Słowacja

Interreg
Polsko-Slovensko

Budowa ścieżek rowerowych w Bobowej

Zadanie realizowane w ramach projektu partnerskiego pn.: „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Niżna Polianka – Wzmocnienie transgranicznej współpracy w sferze dziedzictwa kulturowo – przyrodniczego” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg Polska – Słowacja.

Całkowita wartość zadania wynosiła 830 892,70 zł, z czego dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Polska – Słowacja stanowi 85% kosztów kwalifikowalnych, tj. 83 898,68 euro, około 401 875,00 zł.

Zadanie realizowane w okresie od 29.03.2022 r. do 27.07.2022 r. Odbiór ścieżki rowerowej odbył się 27.07.2022 r.

Výstavba cyklotrás v Bobovej

Úloha realizovaná v rámci partnerského projektu s názvom: „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Nižná Polianka – Posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva” spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu Interreg Poľsko – Slovensko.

Celková hodnota úlohy predstavuje 830 892,70 PLN, z čoho finančný príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci programu Interreg Poľsko – Slovensko predstavuje 85% oprávnených nákladov, teda 83 898,68 euro, cca 401 875,00 PLN.

Úloha bola realizovaná v termíne od 29.03.2022 do 27.07.2022. Odovzdanie cyklotrasy sa uskutočnilo dňa 27.07.2022.

Wyznaczenie i oznakowanie ścieżek rowerowych na terenie Gminy Bobowa

Wyznaczenie i oznakowanie tras rowerowych w ciągach dróg gminnych oraz powiatowych na terenie gminy Bobowa wraz z posadowieniem 6 tablic informacyjnych o przebiegach tras. Zadanie realizowane w ramach projektu partnerskiego pn.: „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Niżna Polianka – Wzmocnienie transgranicznej współpracy w sferze dziedzictwa kulturowo – przyrodniczego” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg Polska – Słowacja.

Całkowita wartość zadania wyniosła 24 601,16 zł, z czego dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg Polska – Słowacja stanowi 85% kosztów kwalifikowalnych, tj. 3 315,86 euro, około 15 000,00 zł. Odbiór zadania odbył się 06.07.2023 r.

Vytýčenie a označenie cyklotrás na území Gminy Bobowa

Vytýčenie a označenie cyklotrás na gminných a okresných cestách na území gminy Bobowa spolu s umiestnením 6 informačných tabulí, ktoré budú informovať o priebehu trás. Úloha realizovaná v rámci partnerského programu pod názvom: „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Nižná Polianka – Posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva, spolufinancovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Programu Interreg Poľsko – Slovensko.

Celková hodnota úlohy predstavuje 24 601,16 PLN, z čoho finančný príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci programu Interreg Poľsko – Slovensko predstavuje 85% oprávnených výdavkov, teda 3 315,86 euro, cca 15 000,00 PLN.

Odovzdanie úlohy sa uskutočnilo dňa 06.07.2023.

Odnowiony park jubileuszowy pamięta tysiąclecie Węgier i smutne wydarzenia Państwa Słowackiego

Niedawno miasto Stropkov zakończyło przebudowę parku miejskiego, kiedyś nazywanego jubileuszowym. Symbolicznym punktem jego przebudowy było zamontowanie zrekonstruowanego ogrodzenia oraz dwóch tablic informacyjnych. Na jednej z nich znajdują się historyczne zdjęcia, część tekstowa zawiera zaś ciekawe informacje dotyczące powstania parku oraz jego przemian w ciągu 127 lat istnienia.

- Jego powstanie datuje się na 8 i 9 maja 1896 r., kiedy w Stropkovie odbywały się obchody Wielkiego Milenium Węgierskiego z okazji tysiąclecia powstania Królestwa Węgierskiego. Na pamiątkę tych obchodów została na skraju placu historycznego wysadzona aleja lipowa przed budynkiem szkoły ludowej, powstała tam również strefa wypoczynkowa - mówi burmistrz Stropkova Ondrej Brendza. W ramach przebudowy usunięto przestarzałą nawierzchnię z kostki brukowej, odwodniono cały teren oraz wykonano nowe okablowanie. Nowa małoformatowa nawierzchnia z porfiru nadała odrestaurowanemu parkowi historycznego charakteru, wymieniono również oświetlenie, ławki parkowe, kosze na śmieci oraz odrestaurowano ogrodzenie z motywem herbu miasta.

- Uważam, że to jest serce Stropkova, kiedyś było częścią tutejszego wielkiego placu. Miejsce to było świadkiem wielu wydarzeń historycznych, niestety

również tych najsmutniejszych. Wiele osób nawet nie ma pojęcia, że jedna z najsłynniejszych fotografii dokumentujących deportację Żydów ze Słowacji 81 lat temu, pochodzi właśnie z ulicy Głównej przed parkiem Stropkova - mówi O. Brendza. Jak już wspomniano, przemiany parku dokumentują nowe tablice, które zawierają ze sobą wiele dotychczas nieznanych informacji: od początku XX wieku w parku w budynku parterowym mieściła się szkoła mieszczkańska, od 1960 aż do 1990 budynek pełnił funkcję biblioteki miejskiej. W 1949 r. w jego południowo-zachodnim narożniku wybudowano gmach Powiatowego Komitetu Narodowego - później w nim mieściło się liceum, dzisiaj jest siedzibą Urzędu Pracy. Na początku lat 70. XX wieku przed budynkiem postawiono fontannę, która dopełnia klimatu strefy relaksu parku. Ostatnia większa przebudowa parku miała miejsce w drugiej połowie lat 90. XX wieku, kiedy położono tam kostkę brukową oraz wymieniono wyposażenie.

Aktualną rekonstrukcję za ponad 192 822,92 euro realizowało przedsiębiorstwo miejskie Služba. Projekt był finansowany z projektu Sękowa, Stropkov, Bobowa, Nižná Polianka - wzmocnienie współpracy transgranicznej w zakresie dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego finansowanego z Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V - A Polska - Słowacja 2014 - 2020.

(MSÚ)

Obnovený jubilárny park pamätá tisícročnicu Uhorska i smutné udalosti slovenského štátu

Vtýchto dňoch ukončilo mesto Stropkov rekonštrukciu mestského, kedysi nazvaného jubilárneho parku. Symbolickou bodkou za jeho aktuálnou obnovou bola montáž rekonštruovaného oplotenia a inštalácia dvoch informačných tabúľ. Na jednej sa nachádzajú historické fotografie, textová časť obsahuje zaujímavé informácie o vzniku parku i jeho premenách počas 127 rokov existencie.

„Jeho založenie sa datuje na 8. a 9. mája 1896, kedy sa v Stropkove konali Veľkomaďarské miléniové oslavy pri príležitosti tisícročnice vzniku Uhorského kráľovstva. Na pamiatku týchto slávností bola na okraji historického námestia vysadená lipová alej pred budovou ľudovej školy a vznikla tam oddychová zóna,“ priblížil primátor Stropkova Ondrej Brendza. V rámci rekonštrukcie bol odstránený zastaralý povrch zo zámkovej dlažby, celá plocha bola odvodnená a položená bola aj nová elektroinštalácia. Historický nádych dodala obnovenému parku nová maloformatová porfýrová dlažba, vymenili tiež osvetlenie, parkové lavičky, odpadkové koše a zreštaurovali oplotenie s motívom mestského erbu.

„Dovolím si povedať, že ide o srdce Stropkova, kedysi to bola časť tunajšieho veľkého námestia. Toto miesto bolo svedkom viacerých historických udalostí, bohužiaľ aj tých smutnejších. Mnohí iste netušia, že jedna z najznámejších fotografií dokumentujúcich deportácie židovského

obyvateľstva zo Slovenska spred 81 rokov pochádza práve z Hlavnej ulice pred stropkovským parkom,“ uviedol O. Brendza. Ako bolo spomenuté, premeny parku dokumentujú nové tabule a prinášajú mnoho doteraz neznámych informácií: od začiatku 20. storočia sídlila v prízemnej budove v parku meštianska škola, v rokoch 1960 až 1990 slúžila budova ako mestská knižnica. Pri jeho juhozápadnom nároží vyrástla v roku 1949 budova okresného národného výboru - neskôr v nej sídlilo gymnázium, dnes je tam úradu práce. Začiatkom 70. rokov 20. storočia bola pred budovou postavená fontána, ktorá dotvára atmosféru oddychovej zóny námestia. Posledná rozsiahlejšia rekonštrukcia parku prebehla v druhej polovici 90-tých rokov 20. storočia, kedy tam bola položená betónová zámková dlažba a vymenený mobiliár.

Aktuálnu rekonštrukciu za vyše 192 tis. eur realizoval mestský podnik Služba. Projekt bol financovaný z projektu Sękowa, Stropkov, Bobowa, Nižná Polianka - posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva financovaného z Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V - A Poľsko - Slovensko 2014 - 2020.

PROJEKT REALIZOVANÝ - STROPKOV:
[HTTPS://WWW.STROPKOV.SK/OZNAMY/OBNOVENY-JUBILARNY-PARK-PAMATA-TISICROCNICU-UHORSKA-I-SMUTNE-UDALOSTI-SLOVENSKEHO-STATU-.HTML](https://www.stropkov.sk/oznamy/obnoveny-jubilarny-park-pamata-tisicrocnicu-uhorska-i-smutne-udalosti-slovenskeho-statu-.html)

Festiwal Kultury Pogranicza dzięki programowi Interreg PL-SK

W wydarzeniem towarzyszącym 26. rocznicy Jarmarku Stropkovskiego był Festiwal Kultury Pogranicza organizowany w ramach projektu „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Niżná Polianka – wzmocnienie współpracy transgranicznej w zakresie dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego”. Jego celem była promocja historii i kultury terenów przygranicznych Słowacji i Polski. Podczas jarmarku odwiedzającym prezentowano słowackie i polskie zespoły folklorystyczne. W uliczce Rzemiosł w parku miejskim prezentowali swoją sztukę rzemieślnicy ludowi, do degustacji były również produkty domowe z pogranicza polsko-słowackiego.

Delegacji partnera wiodącego, Gminy Bobowa, przewodniczył burmistrz Wacław Ligeza, Gmina Sękowa reprezentowana była przez wójt Małgorzatę Małuch, partnera słowackiego – miejscowość Niżná Poliankę reprezentował wójt Ján Cundra. Gospodarzem jarmarku

Dunajca. Program festiwalu urozmaicił również zespół wokalny dzieci i młodzieży z miejscowości Sękowa pod kierownictwem Mirosława Bogonia, prezentujący lemkońską muzykę ludową. Lokalny folklor również reprezentował zespół dziecięcy Podkovička z Súkromnej ZUŠ w Stropkovie. Dyrektorem artystycznym oraz choreografem jest nauczycielka szkoły Tatiana Švačová. Tematy i materiały dla swojej twórczości zespół czerpie z folkloru regionów Šariš i Zemplín oraz wykorzystuje zabawy dziecięce z całej Słowacji. Lokalnej publiczności zaprezentował się również zespół folklorystyczny Stropkovčan, który zrzesza młodzież z całego regionu. Pieśni ludowe lemkońskie, szaryskie i polskie zaśpiewał zespół folklorystyczny Stropkovčani oraz Svidnícki heligonkári.

Podczas Festiwalu Kultury Pogranicza po raz kolejny zwrócono uwagę na dziedzictwo kulturalne regionu pogranicznego, wzmocnione zostało partnerstwo samorządów biorących udział w tym wydarzeniu, jak i zaprezentowa-

oraz towarzyszącemu mu festiwalowi był burmistrz Stropkova Ondrej Brendza. W wydarzeniu brali również udział przedstawiciele miast partnerskich miasta Stropkov z czeskiej Bíliny, ukraińskiego Novovolynska oraz polskich samorządów z Rzeszowa, Korczyny, Bilgoraja, Ropczyc i Jaraczewa.

Ponad pięćdziesięciu sprzedawców oraz rzemieślników prezentowało swoje regionalne produkty rzemieślnicze oraz ekologiczne artykuły spożywcze. Gmina Bobowa zaprezentowała stoisko ze słynną koronką klockową, a miejscowe koronczarki uczyły odwiedzających, jak je wyrabiać. Dużym zainteresowaniem cieszyli się także inni rzemieślnicy, tacy jak producenci pierników, rzeźbiarze, jubilerzy, pszczelarze, zielarze, tkacze, kaletnicy, garncarze i inni. Bezpośrednio w alei rzemieślniczej zaprezentował swoją sztukę producent dzwonów Jakub Vorobeľ z Chotče.

Pokazy kultury pogranicza prezentowane były również na scenie jarmarku. Licznie zgromadzonej publiczności przedstawiono zespoły folklorystyczne poszczególnych miast partnerskich. Swoje umiejętności zaprezentował Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca „Mała Koroneczka” działający przy Centrum Kultury i Promocji w Bobowej. Pod przewodnictwem choreografki Agaty Miki, dyrektora muzycznego Jana Malisza oraz menadżerki Celiny Job zespół skupia się na folklorze Pogórzan Zachodnich z okolic Białego

no zwiedzającym bogactwo naszych przodków mieszkających po obu stronach Karpat.

Projekt „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Niżná Polianka – wzmocnienie współpracy transgranicznej w zakresie dziedzictwa kulturalnego oraz przyrodniczego” jest współfinansowany w ramach programu Interreg Polska – Słowacja 2014 – 2020.

(MSÚ)

Festival kultúry pohraničia vďaka programu Interreg PL-SK

S prievodným podujatím 26. ročníka Stropkovského jarmoku bol aj Festival kultúry pohraničia organizovaný v rámci projektu Sekowa, Stropkov, Bobowa, Niżná Polianka – posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva. Jeho cieľom bola propagácia histórie a kultúry prihraničných území Slovenska a Poľska. Počas jarmočných dní sa návštevníkom mesta prezentovali slovenské i poľské folklórne súbory, v Uličke remesiel v mestskom parku ukázali svoje umenie ľudoví remeselníci a k dispozícii boli aj domáce výrobky z oblasti pohraničia.

Delegáciu vedúceho partnera, Gminy Bobowa, viedol starosta Wacław Ligeza, Gminu Sękowa zastupovala starostka Małgorzata Małuch, slovenského partnera Nižnú Polianku reprezentoval starosta Ján Cundra. Hostiteľom jarmoku i sprievodného festivalu bol primátor Stropkova Ondrej Brendza. Na podujatí zúčastnili aj zástupcovia partnerských miest Stropkova z českej Bíliny, ukrajinského Novovolynska a poľských samospráv z Rzeszowa, Korczyny, Bilgoraja, Ropczyc a Jaraczewa.

Vyššie päťdesiat predajcov a remeselníkov prezentovalo regionálne remeselné

výrobky i ekologické potraviny. Gmina Bobowa predstavila stánok známej bobovskej paličkovanej čipky a tamojšie čipkárky učili jarmočníkov spôsoby ich tkania. S veľkým záujmom verejnosti sa stretli aj ďalší remeselníci ako medovníkárky, rezbári, šperkári, včelári, bylinkári, tkáči, brašnári, hrnčiari a ďalší. Priamo v uličke remesiel predviedol svoje umenie zvonolejár Jakub Vorobeľ z Chotče.

Prehliadka kultúry pohraničia prebiehala aj na hlavnom jarmočnom pódium. V piatok i v sobotu sa početnému publiku predstavili folklórne súbory jednotlivých partnerských miest. Z gminy Bobowa zožal úspech detský spevácky a tanečný súbor Mała Koroneczka pôsobiaci pri Centre kultúry a propagácie. Pod vedením choreografky Agaty Miki, hudobného riaditeľa Jana Malisza a manažérky Celiny Job sa zameriavajú na folklór západných Pogórzanov z povodia Bieleho Dunajca. Festivalový program spestrila aj spevácka skupina detí a mládeže zo Sekovej pod vedením Mirosława Bogonia prezentujúca lemkońskú ľudovú hudbu. Domáci folklór reprezentoval detský folklórny súbor Podkovička zo Súkromnej ZUŠ v Stropkove. Umeleckou vedúcou a choreografkou je pedagogička školy Tatiana Švačová. Námety a materiál pre svoju tvorbu čerpá súbor z folklóru regiónov Šariš a Zemplín a využíva aj detské hry z celého Slovenska. Domácejmu publiku sa predstavil aj folklórny súbor Stropkovčan, ktorý združuje mládež z celého regiónu. Vo svojom repertoári má hlavne tance a spevy z oblastí Šariša a Zemplína. Rusínske, šarišské, lemkońské či poľské ľudové piesne zaspievali folklórna skupina Stropkovčani a Svidnícki heligonkári.

Vďaka Festivalu kultúry pohraničia sa opäť o čosi viac dostalo do povedomia hodnotné kultúrne dedičstvo prihraničného regiónu, upevnilo partnerstvo zúčastnených samospráv, rovnako tak návštevníkom ukázalo bohatstvo našich predkov žijúcich na oboch stranách Karpát.

Projekt Sekowa, Stropkov, Bobowa, Niżná Polianka – posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva je spolufinancovaný v rámci programu Interreg Poľsko – Slovensko 2014 – 2020.

Sękowa

Projekt miał na celu wzmocnienie współpracy transgranicznej między miejscowościami Sękowa, Stropkov, Bobowa i Niżna Polianka, skupiając się na ochronie, rozwoju i promocji dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego. Gmina Sękowa, jako partner w projekcie, zrealizowała trzy zadania:

- Budowa parku rekreacji z elementami przyrodniczymi oraz urządzeniami doświadczeń sensorycznych w miejscowości Siary. Umowa na wartość 3 667 737,81 zł brutto została podpisana z firmą.
- Budowa ścieżki spacerowej o długości 2130 metrów wzdłuż drogi powiatowej Siary-Owczary. Umowa na wartość 2 648 832,32 zł została podpisana. Prace są nadal

w trakcie realizacji i potrwać do końca września.

- Wykonanie audiobooka i aplikacji mobilnej. Umowa na wartość 34 600 zł została podpisana z wykonawcą aplikacji. Prace zostały zakończone, a obecnie wykonawca wprowadza jeszcze ostatnie uzupełnienia.

Dzięki tym działaniom projekt wnosi znaczący wkład w rozwój turystyki oraz ochronę dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego na terenach polsko-słowackiego pogranicza. Realizacja projektu umożliwia czerpanie korzyści zarówno dla społeczności lokalnych, jak i turystów, którzy mają szansę odkryć uroki i bogactwa tego malowniczego regionu.

Sękowa

Cielem projektu było posilnie nie cezhraniczej spolupráce medzi obcami a mestami Sękowa, Stropkov, Bobowa a Niżna Polianka s dôrazom na ochranu, rozvoj a propagáciu kultúrneho a prírodného dedičstva. Gmina Sękowa, ako partner projektu, realizovala tri hlavné úlohy:

- Výstavbu rekreačného parku s prírodnými prvками a zariadením na zmyslové zážitky v obci Siary. Zmluva na hodnotu 3 667 737,81 PLN brutto bola podpísaná s firmou, dňa 21. júna 2022. Práce boli ukončené.
- Výstavbu prechádzkovej trasy dlhej 2130 metrov pozdĺž okresnej cesty Siary-Owczary. Hodnota zmluvy predstavovala 2 648 832,32

PLN a bola podpísaná s firmou, dňa 12. augusta 2022. Práce sú aktuálne realizované a potrvajú do konca septembra.

- Príprava audioknihy a mobilnej aplikácie. Zmluva má hodnotu 34 600 PLN a bola podpísaná, dňa 28. februára 2023. Práce boli ukončené koncom júna a aktuálne vykonávať robí posledné doplnenie.

Vďaka týmto investíciám bol projekt obrovským prínosom pre rozvoj cestovného ruchu a ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva na území polsko-slovenského pohraničia. Realizácia projektu priniesla výhody rovnako pre miestne komunity, ako aj pre turistov, ktorým prináša šancu objaviť krásy a bohatstvo tohto malebného regiónu.

Budowa ścieżki rowerowej łączącej obiekty UNESCO w Sękowej i Owczarach

Perłami powiatu gorlickiego są drewniane kościoły i cerkwie – pięć z nich zostało wpisanych na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO, w tym dwa znajdują się na terenie gminy Sękowa. Trasa rowerowa łączy drewniany kościół pw. św. Filipa i św. Jakuba w Sękowej z Cerkwią Opieki Matki Bożej w Owczarach.

Kościół w Sękowej został wzniesiony około 1520 roku. To świątynia jednonawowa, z trójbocznie zamkniętym prezbiterium, a jej ściany i dach pokryte są gontem. Rowerzyści pokonają łagodny podjazd prowadzący przez malowniczą dolinę wzdłuż drogi powiatowej, która ciągnie się równoległe do rzeki Siarki. Po drodze znajdują się przydrożne krzyże i kapliczki, które są pozostałościami po ludowych artystach kamieniarzach z Bartnego. Na końcu wsi Owczary (dawniej Rychwałd) znajduje się cerkiew pw. Opieki Matki Bożej z 1653 roku. Jej dachy nad trzema częściami świątyni są kryte gontem, a wieńczą ją charakterystyczne helmy z krzyżami. Wejście do cerkwi prowadzi przez dzwonnice. W 2013 roku cerkiew została wpisana na listę UNESCO.

Výstavba cyklotrasy spájajúcej objekty zapísané na Zozname UNESCO v Sękowej a Owczarach

Medzi perly gorlického powiatu patria aj drevené kostolíky – päť z nich bolo zapísaných na zoznam svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, vrátane dvoch, ktoré sa nachádzajú na území gminy Sękowa. Cyklotrasa spája drevený kostolík sv. Filipa a Jakuba v Sękowej s kostolíkom Ochrany Matky Bożej v Owczarach.

Kostol v Sękowej pochádza z roku 1520. Je to jednoloďová stavba s presbytériom ukončeným na troch stranách. Jej steny a strecha sú pokryté šindľom.

Cyklisti počas jazdy prekonajú mierne stúpanie vedúce cez malebnú dolinu pozdĺž okresnej cesty, ktorá vedie súběžne s riekou Siarka. Pri ceste sa nachádzajú kríže a kaplnky, ktoré sú pozostatkami po ľudových kamenároch z obce Bartne. Na konci dediny Owczary (predtým Rychwałd) sa nachádza pravoslávny kostolík Ochrany Matky Bożej z roku 1653. Jeho strechy, situované nad tromi časťami svätyně, sú pokryté šindľom a sú ukončené typickými krížmi. Vstup do kostolíka vedie cez zvoncu. V roku 2013 bol kostolík zapísaný na Zoznam svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO.

ZDJEŃA: PIOTR SEKULA

Park przyrodniczo – historyczny

Prírodný historický park

Park rekreacji obejmujący część przyrodniczą znajduje się nad rzeką Sękówka, tuż obok parku historycznego oraz niedaleko parku linowego. Jest to jeden z trzech parków położonych w strefie między Pałacem Władysława Długosza a drewnianym kościołem w Sękowej. Park ten stanowi uzupełnienie atrakcji turystycznych polsko-słowackiego pogranicza i został stworzony w ramach projektu „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Niżna Polianka – Wzmocnienie transgranicznej współpracy w sferze dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego” dzięki wsparciu finansowemu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg V-A Polska-Słowacja 2014-2020.

Wspólne działania partnerów z Polski i Słowacji mają na celu rozwijanie oferty turystycznej opartej na bogatym dziedzictwie przyrodniczym i historycznym tego regionu. Jednym z zrealizowanych elementów tego projektu jest trasa turystyczna łącząca kościół UNESCO w Sękowej z cerkwią UNESCO w Owczarach. Aby ułatwić zwiedzanie, stworzono również aplikację „Sękowa – atrakcje turystyczne”, która dostępna jest w pięciu językach np. SK, PL. Dzięki niej turyści mogą zwiedzić znajdującą się na liście Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO cerkiew w Owczarach oraz kościół w Sękowej.

Historický park s prírodnou časťou sa nachádza pri rieke Sękówka, hneď vedľa historického a lanového parku. Je to jeden z troch parkov situovaný medzi Palacykém Władysława Długosza a kostolíkom UNESCO v Sękowej. Tento park je doplnkovou turistickou atrakciou polsko-slovenského pohraničia a bol vytvorený v rámci projektu „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Niżna Polianka – Posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva” vďaka finančnému príspevku z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci programu Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014-2020.

Cieľom spoločných aktivít partnerov z Poľska a Slovenska je rozvíjanie turistickej ponuky založenej na bohatom prírodnom a kultúrnom dedičstve tohto regiónu. Jednou z realizovaných aktivít tohto projektu je turistická trasa, ktorá spája kostolík zapísaný na zozname UNESCO v Sękowej s kostolíkom v Owczarach, ktorý sa tiež nachádza na tomto zozname. Pre jednoduchšiu prehliadku bola vytvorená aplikácia „Sękowa – turistické atrakcie”, ktorá je dostupná v piatich jazykoch. Vďaka nej môžu turisti navštíviť kostolík v Owczarach zapísaný na zozname Svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a kostolík v Sękowej.

Interreg
Polska-Słowacja

Interreg
Polsko-Slovensko

Miejscowość Niżna Polianka miała w ramach projektu pod nazwą „Sekowa, Stropkov, Bobowa, Niżna Polianka – Wzmocnienie współpracy transgranicznej w zakresie dziedzictwa kulturalno-przyrodniczego” zaplanowane zadania, które złożone były z dwóch części:

Park przykościelny

Rekonstrukcja przestrzeni publicznej w centrum miejscowości Niżna Polianka, w której zbudowana została makieta pierwotnego kościoła drewnianego, reprezentującego pierwotny kościół drewniany zniszczony podczas walk w czasie I wojny światowej. Makieta parku przykościelnego ma wymiar 25 m kw. i wysokość prawie 6 metrów. Ciekawostką tego kościoła jest, że pierwotnie nie był on zbudowany w miejscowości Niżna Polianka, ale według źródeł archiwalnych został wykupiony przez mieszkańców miejscowości Niżna Polianka z Polski, rozebrany, przywieziony i od nowa zbudowany w miejscowości Niżna Polianka. Częścią parku przykościelnego jest drewniane ogrodzenie z dachem gontowym, w parku znajduje się strefa do wypoczynku z ławkami.

Obec Nižná Polianka mala v rámci projektu s názvom „Sekova, Stropkov, Bobowa, Nižná Polianka – Posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva“ naplánovanú realizáciu úloh, ktoré pozostávali z dvoch hlavných častí:

Kostolný park

Pozostávajúci z rekonštrukcie verejného priestranstva v strede obce Nižná Polianka, dominantou ktorého bolo vybudovanie makety pôvodného dreveného kostola, reprezentujúci pôvodný drevený kostol zničený počas bojov I. svetovej vojny. Maketa kostolného parku má pôdorys o výmere 25 m² a výšku takmer 6 metrov. Zaujímavosťou tohto kostolíka je to, že pôvodne nebol postavený v obci Nižná Polianka, ale podľa archívnych zdrojov bol kúpený občanmi obce Nižná Polianka z Poľska, rozobratý, privezený a nanovo postavený v obci Nižná Polianka. Súčasťou kostolného parku je drevené oplotenie so šindľovou strechou, pričom park je doplnený oddychovou zónou s lavičkami.

Rewitalizacja przestrzeni publicznej

Pprzedmiotem tej części projektu była rewitalizacja przestrzeni publicznej w pobliżu budynku Urzędu Gminy w Niżnej Poliance, która znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie z parkiem przykościelnym. Realizacja tego działania doprowadziła do całkowitej rekonstrukcji przestrzeni publicznej w centrum miejscowości, częścią której było zbudowanie chodników, murów oporowych, przystanku autobusowego, strefy wypoczynkowej z ławkami, miejscami parkingowymi i zadaszeniem.

Miejscowość Niżna Polianka przy budowaniu miejsc parkingowych zmieniła nawierzchnię, zamiennie klasyczną kostkę brukową za nawę nawierzchnię nazywaną hydrofugą, która umożliwia odprowadzanie wody deszczowej bezpośrednio do ziemi za pomocą szerokich szczelin.

Revitalizácia verejného priestranstva

Predmetom tejto časti projektu bola rekonštrukcia verejných priestranstiev pri budove Obecného úradu, ktorá je v priamom susedstve s kostolným parkom. Realizáciou tejto aktivity došlo k úplnej rekonštrukcii verejných priestranstiev v centre obce, pozostávajúcej z vybudovania chodníkov, oporných múrov, autobusovej zastávky, oddychovej zóny s lavičkami, parkovacích plôch, prístrešku.

Obec Nižná Polianka pri budovaní parkovacích plôch zamenila pokládku klasickej zámkovú dlažby za novú dlažbu s názvom hydrofuga t. j. umožňujúcou odvádzanie dažďovej vody priamo do zeme pomocou širokých škár.

Na koniec / Zhrnutie

Bobowa

Pora na podsumowanie projektu, który gmina Bobowa realizowała wraz z gminą Sękowa oraz słowackimi gminami Stropkov i Niżna Polianka od maja 2021 roku.

Wspólne aplikowanie o środki unijne było skuteczne i pozwoliło każdemu z partnerów zrealizować ważne zadania dla swoich mieszkańców. Dzięki temu na kompleksie rekreacyjno-sportowym w Bobowej przy ul. Zielonej powstał amfiteatr, który tworzy nowe możliwości organizacji imprez plenerowych, zapewniając doskonale warunki artystom i publiczności.

Na tym samym terenie zbudowana została również ścieżka rowerowa, zapewniająca dzieciom i dorosłym bezpieczną rekreację. A dla tych, którzy pragną odbywać dalsze wycieczki po pięknych terenach naszej gminy, w ramach projektu zostały oznakowane trasy rowerowe biegnące wzdłuż dróg gminnych i powiatowych, wzbogacone o 6 tablic informacyjnych.

Zwieńczeniem zadań projektowych są: wydana przez gminę Bobowa mapa oraz polsko-słowacka gazeta w wersji tradycyjnej i elektronicznej, a także strona internetowa poświęcona projektowi i partnerskim gminom.

Gmina Bobowa zrealizowała w ramach projektu zadania za kwotę 2 mln 262 tys. złotych, z czego planowane dofinansowanie to 85 % kosztów.

Niemierzalnym efektem projektu są też serdeczne, przyjacielskie relacje zbudowane między partnerami z Polski i Słowacji, na których będzie można budować współpracę w przyszłości.

**BURMISTRZ BOBOWEJ
WACŁAW LIGĘZA**

Bobowa

Nadišiel čas, aby sme zhrnuli projekt, ktorý Gmina Bobowa realizovala spolu s Gminou Sękowa a slovenským mestom Stropkov a obcou Nižna Polianka od mája 2021.

Spoločná žiadosť o finančné prostriedky z Európskej Únie priniesla svoje ovocie a umožnila každému z partnerov realizovať dôležité úlohy pre svojich obyvateľov. Vďaka tomu vznikol v rekreačno-sportovom areáli v Bobovej pri Zielonej ulici amfiteáter, ktorý tvorí nové možnosti na organizáciu vonkajších podujatí, pričom ponúka dokonale podmienky pre umelcov a verejnosť.

Na tom istom území bola vybudovaná aj cyklotrasa, ktorá ponúka deťom a dospelým bezpečnú rekreáciu. A pre tých, ktorí snívajú o ďalších výletoch po našej obci, boli v rámci projektu označené cyklotrasy vedúce pozdĺž obecných a okresných ciest, na ktorých sa nachádza 6 informačných tabulí.

Vyvrcholením projektových snažení sú: mapa, ktorú vydala Gmina Bobowa a poľsko-slovenské noviny v tradičnej papierovej a elektronickej verzii, ako aj internetová stránka venovaná projektom a partnerským mestám a obciam.

V rámci projektu realizovala Gmina Bobowa úlohu v hodnote 2 miliónov 262 tisíc zlotých, z čom plánované dofinancovanie predstavovalo 85 % celkových nákladov.

Nepopierateľným efektom projektu sú aj srdečné a priateľské vzťahy, ktoré vznikli medzi partnermi z Poľska a Slovenska, na základe ktorých bude možné rozvíjať spoluprácu v budúcnosti.

**STAROSTA BOBOWEJ
WACŁAW LIGĘZA**

Sękowa

Nie ma wątpliwości, że realizacja projektu, dzięki któremu powstał przepiękny park przyrodniczy oraz ścieżka rowerowa łącząca obiekty UNESCO, stanowi nasz wspólny sukces. To osiągnięcie nie byłoby możliwe bez partnerstwa z miastami Bobowa, Stropkov i gminą Niżna Polianka. Dlatego pragnę serdecznie podziękować za zaproszenie i możliwość uczestnictwa w tym projekcie. Chciałabym także wyrazić uznanie dla miasta Bobowa, jako partnera wiodącego, który wziął na siebie największą odpowiedzialność za nasz wspólny sukces. Łączy nas nie tylko dziedzictwo historyczne i przyrodnicze, ale przede wszystkim relacje i chęć rozwoju naszych małych ojczyzn na polsko-słowackim pograniczu. Żywię nadzieję, że ten projekt stanowi początek naszej dalszej współpracy.

**WÓJT GMINY SĘKOWA
MAŁGORZATA MAŁUCH**

Sękowa

Realizacja projektu, wdąka ktorej vznikol nádher- ný prírodný park a cyklotrasa spájajúca objekty zapísané na zozname UNESCO, je nepochybne našim spoločným úspechom. Nebolo by ho možné dosiahnuť bez partnerstva s obcami Nižna Polianka a mestami Bobowa a Stropkov. Preto by som chcela srdečne poďakovať za pozvanie a možnosť zúčastniť sa na tomto projekte. Chcela by som tiež vyjadriť uznanie mestu Bobowa, ako hlavnému partnerovi, ktoré na seba vzalo najväčšiu zodpovednosť za náš spoločný úspech. Spája nás nielen historické a prírodné dedičstvo, ale predovšetkým vzťahy a chuť rozvíjať naše malé domoviny na poľsko-slovenskom pohraničí. Dúfam, že tento projekt bude začiatkom našej ďalšej spolupráce.

**STAROSTKA GMINY SĘKOWA
MAŁGORZATA MAŁUCH**

Nižna Polianka

Miejscowość Nižna Polianka bardzo cieszy się, że mogła wziąć udział w projekcie pod nazwą „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Nižna Polianka – Wzmocnienie współpracy transgranicznej w zakresie dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego”. Oprócz nawiązania nowych kontaktów z partnerami z Polski i Słowacji udało się zrealizować następujące działania: Park przykościelny, w którym zrealizowano odbudowę przestrzeni publicznej w centrum miejscowości Nižna Polianka, w ramach którego została zbudowana makieta pierwotnego kościołka drewnianego oraz rewitalizacja przestrzeni publicznej. Przedmiotem tej części projektu jest odbudowa przestrzeni publicznej przy budynku Urzędu Gminy. Mam nadzieję,

že v perspektíve na leta 2021-2027, budeme mať možnosť pokračovať v nastolenej spolupráci a takýmto spôsobom potvrdiť nadštandardné partnerské vzťahy, ktoré priniesla realizácia predmetného projektu.

**STAROSTA NIŽNEJ POLIANKI
JAN CUNDRÁ**

Nižna Polianka

Obci Nižna Polianka bolo potešením, že sa mohla zúčastniť ako partner projektu s názvom „Sękowa, Stropkov, Bobowa, Nižna Polianka – Posilnenie cezhraničnej spolupráce v oblasti kultúrneho a prírodného dedičstva”. Okrem nadviazania nových kontaktov s partnermi z Poľska a Slovenska sa obci podarilo zrealizovať nasledujúce aktivity: Kostolný park – pozostávajúci z rekonštrukcie verejného priestranstva v strede obce Nižna Polianka, dominantou ktorého bolo vybudovanie makety pôvodného dreveného kostola a revitalizácia verejného priestranstva – predmetom tejto časti projektu bola rekonštrukcia verejných priestranstiev pri budove Obecného úradu. Veríme, že v nasledujúcom programovacom období budeme mať možnosť s našimi partnermi pokračovať v nastolenej spolupráci a takýmto spôsobom potvrdiť nadštandardné partnerské vzťahy, ktoré priniesla realizácia predmetného projektu.

**STAROSTA NIŽNEJ POLIANKI
JAN CUNDRÁ**

Stropkov

Bardzo cieszymy się, że mogliśmy być częścią tego projektu. W mieście Stropkov udało nam się zrekonstruować park jubiliuszowy, który ponownie stał się atrakcyjnym miejscem do spędzania czasu wolnego naszych mieszkańców i zwiedzających. Bardzo pozytywnie oceniamy wydarzenia, które dzięki projektowi mogliśmy zorganizować. Urozmaiceniem jarmarku był Festiwal Kultury Pogranicza, gdzie zwiedzający mieli możliwość zapoznać się z kulturą i twórczością naszych sąsiadów mieszkających po drugiej stronie Karpat. Nieocenione były również nowe partnerstwa z samorządami. Mamy nadzieję, że to nie była nasza ostatnia współpraca.

**BURMISTRZ
ONDREJ BRENDZA**

Stropkov

Sme veľmi radi, že sme mohli byť súčasťou tohto projektu. V meste Stropkov sa nám vďaka nemu podarilo zrekonštruovať jubilarný park, ktorý sa opäť stal príjemným atraktívnym miestom pre trávenie voľného času našich obyvateľov i návštevníkov. V neposlednom rade pozitívne hodnotíme aj jednotlivé podujatia, ktoré sme mohli vďaka projektu zorganizovať. Spetrením minuloročného jarmoku bol Festival kultúry pohraničia, kde sa mohli návštevníci mesta oboznámiť s kultúrou a tvorivosťou našich susedov z druhej strany Karpát. Neoceniteľným prínosom boli aj nové partnerstvá so samosprávami zapojenými do projektu a všetci veríme, že to nebola naša posledná spolupráca.

**PRIMATOR
ONDREJ BRENDZA**

